

Morsa og Glomma sør

Vannområdets arbeid og ditt ansvar som lokalpolitiker

Råde kommune

Vannområde Morsa og Glomma sør

Råde kommune er en del av vannområdene Morsa og Glomma sør og sitter med nøkkelen til å kunne sikre innbyggerne sine et godt vannmiljø i fremtiden. Som lokalpolitiker kan du utgjøre en forskjell og bidra til god vannforvaltning i Råde.

Vannområde Morsa omfatter arealer i 12 kommuner i Akershus og Østfold. Morsa-prosjektet ble etablert i 1999 som et samarbeid mellom kommunene langs Vansjø-Hobølvassdraget, regionale myndigheter og brukerinteresser. Fra 2011 ble Hølvassdraget og kystbekkene inkludert i vannområdet, og Ås, Vestby og Frogn ble med i samarbeidet. Vannområde Glomma sør dekker 11 kommuner som har avrenning til Glommas hovedløp, fra nedstrøms Øyeren i nord til utløpet i havet ved Hvalerøyene i sør. Arealer i Råde som inngår i Glomma sør er områdene rundt Skinnerflo og Missingmyr.

Morsa har krevende naturforhold; nesten hele nedbørsfeltet ligger under marin grense og innsjøen med størst brukerinteresser er nederst i vassdraget. Vansjø er drikkevannskilde for store deler av Mosseregionen og er et viktig rekreasjonsområde. Innsjøer, bekker og elver i begge vannområdene benyttes til friluftsliv og rekreasjon for innbyggerne, og er i tillegg viktig for biologisk mangfold.

Avrenning fra jordbruksområder og utslipp fra avløpsanlegg påvirker vassdragene mest. Mange av utfordringene har sammenheng med store nedbørsmengder og flom, kombinert med større andel tette flater og for dårlig infrastruktur. Klimaendringer demper effekten av tiltakene som er gjennomført, men overvåkingen viser likevel at tiltakene har en positiv effekt på vannkvaliteten. Selv om vi har sett en bedring i vannkvaliteten i store deler av vassdragene de siste årene, er vi ikke i mål. Dette er sårbare systemer og det tar lenger tid å bedre tilstanden i en vannforekomst enn å forverre den. For å kunne håndtere utfordringene lokalt i kommunene, er vannområdet delt inn i ulike vannforekomster og behovet for tiltak er vurdert for hver enkelt av disse.

I vannområdene jobber vi for at vannforvaltning og god vannkvalitet skal være på agendaen hos alle med virksomhet som preger vannforekomstene og hos de som bor og lever ved vann. Tett samarbeid med kommunene og fokus på vannkvalitet i kommuneplanleggingen og i behandling av enkeltsaker er nødvendig for å komme i mål med dette arbeidet. I tillegg må vi ha med oss sektorer som landbruk, samferdsel, industri, samt statlige myndigheter. Det er viktig å få til enighet og en felles kunnskapsbasert beslutningsform for å sikre et godt vannmiljø i fremtiden.

Foreslåtte tiltak i Råde kommune

Tilstand, påvirkninger og tiltaksforslag

Avløp

- Pålegge oppgradering av avløpsanlegg i spredt bebyggelse og hytteområder - tilsyn og kontroll
- Lokal overvannshåndtering; kartlegge og utbedre feilkoblinger
- Bedret drift og overvåking av avløpsnett - oppgradere overvåkingsanlegg i pumpestasjon
- Følge opp utslippstillatelser

Landbruk

- Hydrotekniske tiltak
- Redusert jordarbeiding om høsten – åker i stubb
- Grasdekte vannveier og vegetasjonssoner langs vassdrag, og gras på erosjons- og flomutsatte åkerarealer
- Vannmiljørådgivning og miljøavtaler med bønder
- Skjøtte eksisterende kantvegetasjon og reetablere vegetasjon langs vassdrag – erosjonssikre elvekanter
- Etablere og vedlikeholde fangdammer
- Kontroll og utbedring av gjødsellager

Annet

- Bedre håndtering av overvann fra E6 – oppgradering av rensedamper

FAKTA: VANNFORVALTNING I NORGE

EU's vanddirektiv legger rammene for vannforvaltningen i Norge. Arbeidet med vannforvaltning er nedfelt i vannforskriften. Hovedformålet med vannforskriften er å sørge for at vannmiljøet blir beskyttet og brukt på en bærekraftig måte. Målet er et godt vannmiljø i alle vannforekomster i Norge innen 2021.

For å klare å oppfylle målene i vanddirektivet er Norge inndelt i 11 vannregioner. Vannområdene Morsa og Glomma sør er to av 13 vannområder i vannregion Glomma, og koordinerer vannarbeidet til kommunene i vannområdet.

Råde kommune

Tilstand per vannforekomst 2015

Vannforekomster i vannområde Morsa

Vannforekomst	Vannmiljøtilstand	Påvirkninger
Vansjø – Storefjorden	Moderat	Erosjon/ras i tilløpselver, Landbruksarealer, Urban avrenning, Regnvannsoverløp, Privat avløp (omfattende tiltak gjennomført), Vannføringsendring (dårlig utløpskapasitet – flom)
Heiabekken	Svært dårlig	Regnvannsoverløp, Intensivt jordbruk, Privat avløp, Fysisk endring av bekkeløp
Kystbekker Råde og Rygge	Dårlig	Regnvannsoverløp, Landbruksarealer, Privat avløp, Fysisk endring av bekkeløp
Arnebergkanalen	Svært dårlig	Regnvannsoverløp, Intensivt jordbruk, Privat avløp, Fysisk endring av bekkeløp
Bjørnebekk, Hukeberg og Starengbekken	Dårlig	Landbruksarealer, Privat avløp (oppdyrning gjennomført)
Kurefjorden	Moderat	Landbruksarealer, Privat avløp (oppdyrning gjennomført), Langtransportert marin forurensning
Krokstadvfjorden	Moderat	Utslipp fra renseanlegg, Landbruksarealer, Privat avløp, Langtransportert marin forurensning

Vannforekomster i vannområde Glomma sør

Bekkefelt Skinnerflo	Svært dårlig	Regnvannsoverløp, Intensivt jordbruk, Privat avløp, Fysisk endring av bekkeløp
Løkkebekken	Dårlig	Regnvannsoverløp, Landbruksarealer, Privat avløp, Fysisk endring av bekkeløp
Skinnerflo	Svært dårlig	Regnvannsoverløp, Intensivt jordbruk, Privat avløp, Fysisk endring av bekkeløp

- Vannområde Morsa
- Vannområde Glomma sør
- Råde kommune

«Morsa har krevende naturforhold; nesten hele nedbørsfeltet ligger under marin grense og innsjøen med størst brukerinteresser er nederst i vassdraget»

Naturens diamant, Ski. Foto: Hans Vestre

Ditt ansvar som lokalpolitiker

Vann betyr mye for innbyggerne i din kommune, og de færreste kunne nok sett for seg en dag uten rent vann. Heldigvis finnes det mye friskt og rent vann, men ikke alle vannforekomstene har god nok vannkvalitet. Som lokalpolitiker har du både anledning og plikt til å påvirke hvordan fremtidens vannmiljø skal være i din kommune.

Kommunen har en nøkkelrolle innen vannforvaltning og i arbeidet etter vannforskriften. Vannforvaltningen må være lokalt tilpasset og blir bare troverdig hvis den har støtte hos lokalbefolkningen.

Vi håper at du som lokalpolitiker engasjerer deg i arbeidet med vannforvaltning i din kommune. Slik kan vi sammen sikre god lokal forankring og nå målet om god vannkvalitet i alle vannforekomster.

Kommunens ansvar:

- Vedlikeholde og gjøre investeringer slik at det kommunale avløpsnettverket fungerer forskriftsmessig og rensanleggene har en tilfredsstillende rensing.
- Sørg for at spredt bebyggelse kobles til avløps-system (enten privat eller offentlig) etter krav i forurensningsloven, og føre tilsyn med anleggene.
- Bidra til helhetlig overvåkning. Vannområdene har koordineringsansvar for overvåkning, mens kommunene bidrar med finansiering. Det søkes statlige tilskuddsmidler i tillegg.
- Kontrollere at landbrukstiltak gjennomføres etter nasjonale og regionale forskrifter og at landbruket generelt følger forskriftene knyttet til tilskudd.
- Veilede og gi tilskudd til miljøinvesteringstiltak innen landbruket, og informere om gjeldende forskrifter og tilskudd til årlige miljøtiltak.
- Informere og motivere innbyggere og næringsdrivende om behov for tiltak og hvilke muligheter som finnes.
- Planlegge overvannstiltak som separerer, for-sinker, fordrøyer og infiltrerer. Klimaendringer med mye nedbør kan føre til store forurensende utslipp og kostbare flomskader.
- Sørg for at rasproblematikk hensyntas i planlegging av nye utbyggingsområder og ved utvidelse/nyinvesteringer i eksisterende områder eller større enkeltprosjekt.
- Sørg for at arbeid med å bedre vannkvalitet/ikke forringe, innarbeides i alle aktuelle planer i kommunen. God arealplanlegging er vesentlig.

Vil du vite mer om vannforvaltning? Kontakt vannområdet eller besøk nettsidene:

- Vannområde Morsa v/ Carina Isdahl, morsa@valer-of.kommune.no
www.morsa.org
- Vannområde Glomma Sør v/Maria Ystrøm Bislingen, maria.bislingen@rakkestad.kommune.no, 916 28 715
www.glomma-sor.no
- Vannforvaltning i Norge: vannportalen.no